AIJRH
Avicenna Interdisciplinary Journal of Religion and Health
Avicenna Interdisciplinary J Relig Health, 2022; 1(1): 1-3.
https://aijrh.umsha.ac.ir

Editorial

Avicenna Interdisciplinary Journal of Religion and Health: A New Interdisciplinary Perspective for Research in Islamic Studies and Health Sciences

Mansor Heidari[1,*]

[1] Department of Islamic Studies, School of Medicine, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran.

Article history:
Received: 24 November 2021
Accepted: 07 January 2022
ePublished: 30 March 2022

***Corresponding author:**
Mansor Heidari, Department of Islamic Studies, School of Medicine, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran.
Email: mansoor.hidaey@yahoo.com

Abstract

This article has not Abstract.

Keywords: Islamic Studies; Health Sciences; Interdisciplinary; Religion

Please cite this article as follows: Heidari M. Avicenna Interdisciplinary Journal of Religion and Health: A New Interdisciplinary Perspective for Research in Islamic Studies and Health Sciences. *Avicenna Interdisciplinary J Relig Health, 2022; 1(1): 1-3.*

[Downloaded from aijrh.umsha.ac.ir on 2026-11-21]

Copyright © 2022 The Author(s); Published by Hamadan University of Medical Sciences. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

AIJRH
مجله بین رشته‌ای دین و سلامت ابن سینا
دوره ۱، شماره ۱، زمستان ۱۴۰۰، صفحات: ۱-۳
https://aijrh.umsha.ac.ir
UMSHA Press

سرمقاله

مقاله سردبیری: مجله بین رشته‌ای دین و سلامت ابن‌سینا، دریچه میان رشته‌ای جدید برای مطالعات معارف اسلامی و علوم سلامت

منصور حیدری[۱،*]

[۱] گروه معارف اسلامی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۰۹/۰۳
تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۱۰/۱۷
تاریخ انتشار مقاله: ۱۴۰۰/۱۲/۲۹

چکیده
این مقاله چکیده ندارد.

تمامی حقوق نشر برای دانشگاه علوم پزشکی همدان محفوظ است.

* **نویسنده مسئول:** منصور حیدری؛ گروه معارف اسلامی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.
ایمیل: mansoor.hidaey@yahoo.com

واژگان کلیدی: معارف اسلامی، علوم سلامت، بین رشته ای، دین

استناد: حیدری، منصور. مجله بین رشته‌ای دین و سلامت ابن‌سینا، دریچه میان رشته‌ای جدید برای مطالعات معارف اسلامی و علوم سلامت. مجله بین رشته‌ای دین و سلامت ابن سینا، زمستان ۱۴۰۰؛۱(۱): ۱-۳.

در متون دینی پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) چه زیبا به طبیب دوار ملقب شده است. برای روشن شدن مفهوم "طبیب دوار" نخست فرازی از خطبه‌ای را که امام علی (علیه السلام) در آن به یکی از صفات و ویژگی‌های پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) اشاره کرده پرداخته می‌شود: "*وَ مِنْهَا طَبِيبٌ دَوَّارٌ بِطِبِّهِ قَدْ أَحْكَمَ مَرَاهِمَهُ وَ أَحْمَى مَوَاسِمَهُ يَضَعُ ذَلِكَ حَيْثُ الْحَاجَةُ إِلَيْهِ مِنْ قُلُوبٍ عُمْيٍ وَ آذَانٍ صُمٍّ وَ أَلْسِنَةٍ بُكْمٍ مُتَتَبِّعٌ بِدَوَائِهِ مَوَاضِعَ الْغَفْلَةِ وَ مَوَاطِنَ الْحَيْرَةِ ...*" [۱]؛ او (پیامبر) پزشکی است که با طبّ خویش پیوسته در گردش است، داروها و مرهم‌های خود را به خوبی آماده ساخته و ابزار داغ کردن را (برای سوزاندن زخم‌ها) تفتیده و گداخته کرده است، تا بر هر جا که نیاز داشته باشد بگذارد؛ بر دل‌های کور، بر گوش‌های کر، بر زبان‌های گنگ، او با داروهای خویش بیماران غفلت زده و سرگشته را رسیدگی و درمان می‌کند، همان هایی که از فروغ حکمت بهره نگرفته و اندیشه خود را به انوار دانش هایی که اعماق جان را روشنی بخشد، تابان و فروزان نکرده‌اند.

امام علی (علیه السلام) با تشبیه پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) به طبیب و پزشکی که با طب خود سخت به دنبال نیازمندان به طبابت روحی می‌گردد، رسالت آن حضرت را در معالجه روح و جان انسان ها بیان می‌کند و می‌فرماید: "طبیب دوّار بطبّه"، او پزشک بیماری جهل و طبیب اخلاق نکوهیده و پست است و با طبّ خویش در سیر و گردش است، کنایه از این است که وی برای درمان جاهلان و گمراهان خود را عرضه می‌کند و خویشتن را بر این امر منصوب و موظّف داشته است.

واژه "مراهم" (جمع مرهم به معنای دارو) استعاره است برای دانش‌ها و صفات پسندیده و برجسته‌ای که نزد آن حضرت است. واژه "مواسم" نیز استعاره است برای تعزیرات و حدود شرعی و اجرای آنها درباره کسی که ارشاد و تعلیم در او سودمند نمی‌افتد. بنابراین، او همچون پزشک حاذق و زبردستی است که همه داروها و مرهم‌ها و اسباب داغ کردن و سوزاندن زخم‌ها را برای کسی که مرهم او را سودمند نیست در اختیار دارد، تا هر جا که نیاز باشد این داروها و اسباب را برای درمان دل‌های کور به کار برد، تا آن‌ها را جهت پذیرش انوار علوم، و هدایت به جادّه حق آمادگی دهد و چشم بصیرت آنان را بدین طریق بینایی بخشد و برای معالجه گوش‌های کر تا آن‌ها را جهت قبول موعظه و اندرز مهیّا سازد. واژه "صمم" (کری) به طور مجاز بر کسی که موعظه و ارشاد در

[Downloaded from aijrh.umsha.ac.ir on 2026-11-21]

گوش او فرو نمی‌رود و همچون کران است اطلاق شده و این از باب اطلاق اسم ملزوم بر لازم آن است؛ زیرا کری مستلزم عدم بهره‌مندی از موعظه و ارشاد است.

همچنین برای درمان زبان‌های گنگ تا آنان را به ذکر خدا و سخنان حکمت آمیز گویا سازد، واژه "بکم" (لالی) به طور مجاز بر زبان هایی اطلاق شده که بدآنچه مطلوب و شایسته است گویا نیست و این حالت باعث شده که همانند افراد لال و بی‌زبان باشند. بنابراین، نیاز انسان به طبیب روحانی، به مراتب بیش از نیاز او به طبیب جسم و بدن است، زیرا دفع امراض جسمانی برای بقای حیات محدود و مادی او است، ولی دفع امراض روحی برای درک حیات جاوید است.

کتاب نهج البلاغه نیز گاهی به صورت اشاره‌های علمی گذرا، گاهی بیان شگفتی‌های علمی و در مواردی در پی نشان دادن اعجازهای علمی است که هریک می‌تواند عرصه‌های جدید تحقیق را بر روی پژوهشگران بگشاید، مانند حدیث علوی: انسان بهتر از هر کس نگهبان راز خویش است؛ آن‌که پر گوید، یاوه سرا است و آن که بیاندیشد، بینا است. با نیکان بنشین تا از آنان به حساب آیید و از بدان بپرهیز تا در شمار ایشان در نیایید. بد خوراکی است که از حرام به دست شود و ستم بر ناتوان زشت‌ترین ستم بود[۲].

مجله بین رشته‌ای دین و سلامت ابن‌سینا به عنوان مجله مرکز توسعه پژوهش‌های بین رشته‌ای معارف اسلامی و علوم سلامت دانشگاه علوم پزشکی همدان از اواخر سال ۱۳۹۹ شمسی شروع به فعالیت کرده و تلاش دارد که وظیفه خویش را در زمینه توسعه و پژوهش ایفا نماید. در مجله مذکور سعی بر تولید دانش بین رشته‌ای معارف اسلامی و علوم سلامت مبتنی بر نیاز جامعه است، زیرا سلامت از نگاه دینی با معرفت کامل و جامع و توجه به تمام مخلوقات عالم دارد و یکی از بزرگترین نعمت‌های الهی است که در کنار نعمت امنیت بیشتر مورد غفلت و ناسپاسی قرار می‌گیرد. سلامت تنها در ابعاد جسمی، اجتماعی و روانی خلاصه نمی‌شود، بلکه امروزه سلامت معنوی بُعد چهارمی از ابعاد سلامت است که مورد توجه و تاکید سازمان بهداشت جهانی نیز می‌باشد. مقالاتی در این مجله مورد بررسی و پذیرش واقع می شوند که با محورهای پژوهشی ذیل در ارتباط باشد.

- سلامت معنوی از دیدگاه معارف اسلامی و علوم سلامت
- معارف اسلامی و سلامت اجتماعی
- معارف اسلامی و سلامت روانی
- معارف اسلامی و سلامت جسمانی
- مبانی سلامت موثر در تحقق سبک زندگی اسلامی
- سلامت معنوی و اخلاق حرفه‌ای
- مطالعات نظری دین و سلامت

با عنایت به اهمیت علوم سلامت در معارف اسلامی در این شماره مجله، موضوعاتی مرتبط در این حوزه به رشته تحریر در آمده است امید است که با افزایش دانش و آگاهی در این زمینه، قدمی هرچند کوچک برداشته شود.

REFERENCES

1. Imam Ali (PBUH) NajAlbalagheh, Translate by: Shahidi S.1ed. Qom: Reseurch and Pubication Ahlal_Bayt (AS) 2006. Sermon 108.
2. Imam Ali (PBUH) NajAlbalagheh,Translate by: Shahidi S.1ed. Qom: Reseurch and Pubication Ahlal_Bayt(AS) 2006. Letter 31.

[Downloaded from aijrh.umsha.ac.ir on 2026-11-21]